

Opas 46 Mullistava nöyryys: elämänpolulla

”Pääsiäisjuhla oli jo tulossa, ja Jeesus tiesi, että *oli tullut se hetki*, jolloin hänen oli määrä siirtyä tästä maailmasta Isän luo” (Joh. 13:1, kurs. lis.). Hän tulisi viettämään vielä yhden päivän kansanliikkeensä johtajien kanssa, ja sitten kaikki tulisi muuttumaan. Tämä pääsiäinen tulisi eroamaan kaikista muista pääsiäisistä. Hänen opetuslapsensa eivät ymmärtäneet lainkaan, kuinka dramaattisesti heidän toivonsa ja pyrkimyksensä tulisivat romuttumaan. Pääsiäisenajan päättyessä Jeesus tulisi olemaan kuollut. Heidän tuli nyt oppia paljon lyhyen ajan sisällä.

Lue Matt. 26:17–35; Mark. 14:12–31; Luuk. 22:7–33; Joh. 13:1–38
Jerry D. Thomas, *Messiah* tai Ellen White, *Rakkaudella Isältä*, luvut 71–72

Valmistelut viimeistä ateriala varten

Valmistelut tehtiin torstaina Nisan-kuun 14. päivänä saman päivän iltana pidettävää pääsiäisateriaa varten. Lampaat uhrattiin ja käsiteltiin iltopäivällä¹ naisten valmistaessa muita aterialle tulevia ruokia ja koristellessa huoneen.

Mikä on kiinnostavaa Jeesuksen ohjeissa etsiä sopiva huone? Mark. 14:12–16

Oli hyvin epätavallista, että mies kantoi vesiruukkua kaupungissa, ellei hän sitten ollut esseeläinen.² Tämä työ kuului naisille. Jeesus oli tietoinen siitä, että opetuslapsilla oli jatkuva kiistely asemasta, ”ketä heistä olisi pidettävä suurimpana” (Luuk. 22:24). Haastokohan se, että Jeesus valitsi vettä kantavan miehen, heidän odotuksensa omasta asemasta? Millä tavoin Jeesus havainnollisti ”heille täydellistä rakkautta” (Joh. 13:1) heidän kokoontuessaan tuona iltana ylähuoneessa? Kuinka hän yhä haastoi heidän hierarkkiseen arvojärjestykseen perustuvan toimintamallinsa?

1. Jeesus otti orjan roolin: Joh. 13:1–20

Jalkojen peseminen oli orjan jokapäiväinen tehtävä. Jeesus ”alensi itsensä”, ”luopui omastaan” ja ”otti orjan muodon” (Fil. 2:7–8). Tuollainen nöyryys oli täysi vastakohta kulttuurisille normeille. Jotkut kutsuvat sitä ristinmuotoiseksi asenteeksi³, joka johti Jeesuksen kuolemaan muiden tähden, itsensä kieltäen. Jeesuksen esimerkki ei rajaudu vain yhteen päivittäiseen askareeseen tai silloin tällöin muodollisuutena toimitettavaan jalkojenpesuun, jota joskus kutsutaan myös nöyryyden asetukseksi.⁴ Hän asetti esimerkin pääläelleen käännettyistä arvoasemista.

Kuinka tuollainen radikaali, kulttuuriset raja-aidat ylittävä, kumouksellinen nöyryys voisi tunkeutua opetuslapsuuttajien elämään tänä päivänä?

2. Jeesus torjui hyväntekijöiden järjestelmän: Luuk. 22:24–30

Jeesus romahdutti yleisesti hyväksytyyn ”sosiaalisen pyramidin”. Henkilön koko elämän leimasi ja rajasi hänen asemansa, oli hän sitten ’vapaa’, ’vapautettu’ tai ’orja’.⁵ Hyväntekijöinä tai suoje-
lijoina toimivat ’vapaat’ tai ’vapautetut’, työ oli heille vierasta. He kuluttivat aikansa manipuloiden
ylhäältä käsin antamalla rahaa kaupungin rakentamiseen tai köyhille. Näin he pyrkivät aina teke-
mään vaikutuksen, saamaan kannatusta, arvovaltaa, vaikutusvaltaa sekä muiden riippuvuuden.
Ei ollut ilmaisia lounaita: autettu henkilö oli aina kiittolisuudenvelassa. Orja tai vapautettu, kaikki
olivat velassa hyväntekijälleen tai suojeelijalleen. Samalla tavoin temppelin papisto teki kansan
riippuvaiseksi heistä.

Jeesuksen selkeä viesti oli, että hänen valtakuntansa ja kansanliikkeensä johtajien ei koskaan
tullut toimia ylläkuvaillujen hyväntekijöiden lailla. Mitä tämä käytännössä tarkoittaa?

Ahdistusta, kavallus ja kieltäminen

Palveltuaan orjan tavoin Jeesus pukeutui ja palasi pöydän ääreen. Lähimpänä häntä loikoili Jo-
hannes, joka huomasi Jeesuksen olevan ”järkyttyn[yt]”. Sitten Jeesus sanoi: ”Totisesti, totises-
ti: yksi teistä kavaltaa minut” (Joh. 13:21).

Juudas istui kunniapaikalla Jeesuksen vieressä. Mikä osoittaa Juudaksen mahdollisesti otta-
neen itselleen hyväntekijän roolin? Hän häpesi sitä, että Jeesus teki orjan työn, ja häntä kirpasi
ajatus siitä, että suurimmassa roolissa olevan tuli olla palvelija. Joh. 13:21–30

Juudaksen lähdettyä huoneesta Jeesus puhui kirkastumisestaan. Miten se on mielestäsi ym-
märrettävä tässä kavaltamisen, ”luopumisen” ja kieltämisen asiayhteydessä? Joh. 13:31–38;
vrt. Matt. 26:31–35

Usko elämänpolulla!

Syödessään pääsiäisateriaa, jolla muisteltiin Egyptin orjuudesta vapautumista, Jeesus pani alulle yksinkertaisen symbolisen aterian muistutukseksi pelastuksesta synnin orjuudesta. Tuo ateria oli tärkeässä osassa hänen kansanliikkeensä leviämässä kulovalkean tavoin, sillä se julisti hänen sanomaansa kaikille ihmisille heidän arkielämässään. Hän otti pöydästä kaksi tyypillisesti joka ruokailulta löytyvää tarjottavaa, leivän ja juoman.⁶ Hän siunasi ne sanoen: ”Niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tästä maljasta, te siis *julistatte* Herran kuolemaa, siihen asti kun hän tulee” (1. Kor. 11:26, kurs. lis.).

Vietä hetki pohtien sitä, miten yksinkertaisesta ateriesta tuli päivittäinen evankeliumijulistus.

- Matt. 26:26–29; Mark. 14:22–25; Luuk. 22:17–20

- Ap. t. 2:42–47

- 1. Kor. 11:23–26

Opetuslasten määrän moninkertaistuessa kaikkialla imperiumin alueella sanoma Jeesuksesta Kristuksesta toistettiin ja julistettiin päivittäin jokaisella perheen aterialla. Tästä johtuen ”Golgatan risti merkittiin jokaiseen leipään”.⁷ Aina, kun perhe kokoontui yhteen, isä siunasi leivän ja juoman julistaen samalla: ”Tämä symboloi Herraamme ja Vapahtajaamme Jeesusta Kristusta, joka ristiinnaulittiin, nousi kuolleista, istuu Isän oikealla puolella ja tulee takaisin.”⁸

Millä tavoin Herran ehtoollinen oli vallankumouksellinen julistus tilanteessa, jossa Rooman keisareita kutsuttiin arvonimillä herra ja vapahtaja?

Mullistava nöyryys elämänpolulla – kulovalkean tavoin leviävän kansanliikkeen peruseriaate

Tätä periaatetta voi tarkastella kahdesta eri näkökulmasta:

1. Mullistava nöyryys: nöyryys ei ollut vaikutusvaltaisten arvostama piirre. Yhteiskunnallinen asema ja arvostus olivat määrääviä. Jeesuksen äidin raskaana laulama laulu heijasteli toiveita vapautua sorron alta:⁹ ”Hän on syössyt vallanpitäjät istuimiltaan ja *korottanut alhaiset*” (Luuk. 1:52, kurs. lis.). Juuri sen Jeesus tekikin!

2. Päivittäiset askareet: Jeesus valitsi yksinkertaiset ja vaatimattomat askareet, jalkojenpesun ja syömisen, käytännöllisiksi, säännöllisiksi ja mullistaviksi ilmaisuiksi uskosta häneen.

Millä tavoin Jeesuksen uusi käsky tiivistää hänen radikaalin sanomansa mullistavasta nöyryydestä? (Joh. 13:34, 35)

Mitä vaikutuksia uskolla voi olla silloin, kun se ei mukaudu ympäröivän kulttuurin ehtoihin vaan ennemminkin vastustaa niitä?

Mietteesi ja kysymyksesi

Mitä nöyryys on? Millä tavoin nöyryys saa kunnioittamaan toista ihmistä mittaamattoman arvokkaana?

Jakaminen

Keskustele ystäväsi kanssa: Mitkä arkiset toimet voisi ottaa uusiokäyttöön tai määritellä uudella tavalla, jotta ne toimisivat julistuksena uskosta sinun opetuslapseuttavassa kansanliikkeessäsi?

Mitä voit kertoa oppimastasi niille, joita sinä kannustat seuraamaan Jeesusta opetuslapsen tavoin?

1. Thomas & Gundry 1988:197 kommentti teksteihin Matt. 26:17, Mark. 14:12 ja Luuk. 22:8.
2. Pixner 2005:88.
3. Michael Gorman, *Cruciformity: Paul's Narrative Spirituality of the Cross*, Eerdmans, 2001:4–5; Michael Gorman, *Inhabiting the Cruciform God*, Eerdmans, 2009:1.
4. Katso 'Foot Washing' (jalkojen pesu, suom. huom), http://en.wikipedia.org/wiki/Foot_washing – Useat kristilliset uskontokunnat (anglikaanit, luterilaiset, metodistit, prespyteerit ja roomalaiskatoliset) suorittavat jalkojenpesun hiljaisen viikon kiirastorstaina, kun taas toiset (esimerkiksi anabaptistit, adventistit sekä jotkut baptistit ja helluntalaiset) harjoittavat jalkojenpesua asetuksena, jota toisinaan kutsutaan nöyryyden asetukseksi.
5. Mark Strom, 'Paul: Legacy of an unlikely radical', teoksesta *The Arts of the Wise Leader*, Sophos, Auckland, 2007:2–3.
6. Jeesus otti pöydästä pääsiäisviinin. Sana viini voi viitata joko käyneeseen tai tuoreeseen juomaan, mutta koska tuohon aikaan kaikki nostatusaineet (synnin symboli) oli poistettu kodeista, voidaan päätellä pääsiäisviinin olleen käymätöntä.
7. Jerry D. Thomas, *Messiah*, Pacific Press, Idaho, 2003:354.
8. Katso Robert Banks, *Paul's Idea of Community*, Hendrickson, 1994:80–85; vertaa Robert Banks, *Going to Church in the First Century*, SeedSowers, 1980:21–23.
9. Pixner 2005:11.